

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Böckerman, Petri; Maczulskij, Terhi

Title: Työttömyys kirvoittaa muuttokaravaanit liikkeelle

Year: 2021

Version: Published version

Copyright: © Kirjoittajat & Palkansaajien tutkimuslaitos, 2021

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Böckerman, P., & Maczulskij, T. (2021). Työttömyys kirvoittaa muuttokaravaanit liikkeelle. *Talous & yhteiskunta*, 49(1), 2-7. <https://labour.fi/t&y/tyottomyys-kirvoittaa-muuttokaravaanit-liikkeelle/>

Työttömyys kirvoittaa muuttokaravaanit liikkeelle

Artikkelissa tarkastellaan työmarkkinoiden joustavuuteen ja työvoiman liikkuvuuteen vaikuttavia taustatekijöitä Suomessa. Tutkimustulokset perustuvat Tilastokeskuksen kansallisesti edustavaan rekisteriaineistoon. Tulokset osoittavat, että työpaikan menettäminen kasvattaa merkittävästi (noin 50 prosenttia) muuttamisen todennäköisyyttä. Toisaalta osa työttömistä jää asumaan korkean työttömyyden alueille. Asuntojen korkeat hinnat ja toisaalta asuntomarkkinoiden heikko likviditeetti heikentävät muuttovirtoja ja työmarkkinoiden sopeutumista kohti matalamman työttömyyden tasapainoa.

Työttömyyden sitkistyminen ja pitkäaikaistyöttömyyden yleistyminen ovat korostaneet työmarkkinoiden toiminnan merkitystä kaikkialla Euroopassa. Työn kysynnän ja tarjonnan yhteensovittaminen, ts. työmarkkinoiden kohtaanto on muodostunut yhä merkittävämmäksi yhteiskunnalliseksi ongelmaksi teknologisen kehityksen kiihtymisen ja toisaalta globalisaation myötä. Ne ovat molemmat aiheuttaneet suuria muutoksia tehtävä-rakenteisiin.

Samalla väestön ikääntyminen ja globaali talouden taantuma uhkaavat rapauttaa entisestään työmarkkinoiden toimintaa. Pitkäaikaistyöttömyys on myös keskeinen yhteiskunnallinen ongelma. Se aiheuttaa valtavia hyvinvointimenetyksiä lähes kaikissa Euroopan maissa.

Työmarkkinoiden tehokkaan toiminnan keskeinen haaste on se, että huomattava osa työttömistä henkilöistä asuu paikkakunnilla, joilla on tarjolla ainoastaan niukasti avoimia työpaikkoja. Avoimet

työpaikat myös vastaavat huonosti työttömien työnhakijoiden koulutusta ja osaamista (esim. **PEHKONEN YM.** 2018). Näiden tekijöiden tähden asuinpaikka on keskeinen tekijä, joka määrittää yksilöiden työmarkkinamahdollisuuksia ja taloudellista menestymistä pitkällä aikavälillä (esim. **CHETTY JA HENDREN** 2018).

Työttömän mahdollisuudet työllistyä riippuvat keskeisesti hänen asuinpaikastaan.

Taloudellisiin kannusteisiin reagoiminen tarkoittaa sitä, että henkilöt muuttavat korkean työttömyyden ja heikkojen taloudellisten mahdollisuuksien alueilta matalan työttömyyden alueille (**HICKS** 1932). Työvoiman alueellinen liikkuvuus voi parantaa merkittävästi työmarkkinoiden toimintaa, vähentää työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmaa sekä alentaa pitkäaikaistyöttömyyttä, mikä on talouspolitiikan keskeinen tavoite. **OSWALD**

(1996) korosti asuntomarkkinoiden toiminnan erityistä merkitystä työmarkkinoiden sopeutumiselle.

Muuttoliikkeen taloudellisten kannusteiden tutkiminen on ensiarvoisen tärkeää Suomessa ainakin kahdesta syystä. Ensinnäkin työttömyyden alue-erot ovat Suomessa suuria ja samalla myös pysyviä. Työttömyys on ollut viimeisten vuosikymmenien aikana korkea Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla verrattuna Etelä-Suomeen. Alueiden välillä on myös suuria eroja työttömyydessä suuralueiden sisällä. Työmarkkinoiden kohtaanto muodostaa siksi merkittävän haasteen työmarkkinoiden toiminnalle Suomessa.

”Työttömyyden alue-erot ovat Suomessa suuria ja samalla myös pysyviä.”

Toiseksi omistusasuminen on Suomessa poikkeuksellisen yleistä moniin muihin Euroopan maihin verrattuna. Tämä on

Kuva

MAARIT KYTÖHARJU

TERHI MACZULSKIJ ja PETRI BÖCKERMAN
ovat tutkimuksessaan havainneet, että
asuntomarkkinoiden heikko toiminta jumittaa
työmarkkinoiden alueellista sopeutumista.

työmarkkinoiden toiminnan näkökulmasta ongelmallista, koska työntekijöiden täytyy asua suhteellisen lähellä työpaikkaansa ja asuntojen alueelliset hintaerot ovat keskeinen tekijä, joka ai-

**TERHI
MACZULSKIJ**

Terhi Maczulskij on tutkimuspäällikkö Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksessa (ETLA) ja tutkimusjohtaja Yrjö Jahnsenin säätiössä. Hän on myös Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulun dosentti ja Bonnin yliopiston IZA Research Fellow. Hänellä on kauppatieteen tohtorin (KTT) tutkinto Jyväskylän yliopistosta (2013). Hän aiemmin toiminut postdoc-tutkijana ja opettajana Jyväskylän yliopistossa sekä erikoistutkijana Palkansaajien tutkimuslaitoksessa (PT). Hänen nykyiset tutkimusteemansa liittyvät kansainvälisen kaupan, globalisaation ja robotisaation vaikutuksiin yritys- ja yksilötasolla. Lisäksi hän tutkii terveystaloustiedettä ja julkisen sektorin työmarkkinoita.

**PETRI
BÖCKERMAN**

Petri Böckerman on professori Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulussa ja erikoistutkija Palkansaajien tutkimuslaitoksessa (PT). Hän on myös Tampereen yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti sekä Bonnin yliopiston IZA Research Fellow, ja Royal Society for Public Health'in Fellow. Hänellä on filosofian tohtorin (FT) tutkinto Helsingin kauppakorkeakoulusta (2003). Hän on aiemmin toiminut professorina Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulussa, Tampereen yliopistossa ja Turun kauppakorkeakoulussa. Hänen tutkimuksensa keskittyvät terveyden ja työmarkkinoiden väliin kytköksiin.

heuttaa alue-eroja elinkustannuksissa. Asuntojen korkea hintataso muuttovoittoalueilla vähentää merkittävästi muuttamisen taloudellista hyötyä työttömien työnhakijoiden ryhmässä. Toisaalta muuttamisen taloudellisiin kannusteisiin vaikuttaa mahdollisesti myös ansiosidonnainen työttömyysturva. Se voi heikentää kannusteita uuden työpaikan etsimiseen.

TYÖVOIMAN ALUEELLINEN LIIKKUVUUS SUOMESSA

Kuvio 1 havainnollistaa työvoiman alueellisen liikkuvuuden ja työttömyyden välistä yhteyttä Suomessa. Kuviossa on esitetty tulo- ja lähtömuuttoasteiden ja työttömyysasteen välinen yhteys käyttäen seutukunnittaisia vuosihavaintoja ajanjaksolla 1996–2013. Aggregaattitasolla lähtömuutto ei ole Suomen alueilla selkeässä yhteydessä työttömyysasteen (korrelaatiokerroin on 0,103), mutta tulomuutto puolestaan vähenee varsin selvästi työttömyysasteen kasvaessa (korrelaatiokerroin on -0384).

MONRAS (2015) on aiemmin todennut, että työvoiman muuttoliike reagoi alueellisen työttömyysasteeseen lähinnä siten, että tulomuutto vähenee korkean työttömyyden alueille. Lähtömuutto ei sitä vastoin juurikaan reagoi paikalliseen työmarkkinatilanteeseen. Tämän vuoksi on syytä tarkastella erikseen tulo- ja lähtömuuttoa sekä jäsentää niihin vaikuttavia taustatekijöitä.

Työvoiman alueellinen liikkuvuus reagoi työttömyyteen tulomuuton muttei juurikaan lähtömuuton muodossa.

Työttömistä erityisesti pitkäaikaistyöttömät kohtaavat huomattavia työllistymishaasteita kaikilla alueilla. Tämän vuoksi on olennaista tarkastella erityisesti sellaisia henkilöitä, jotka menettävät työpaikkansa toimipaikan sulkeutumisen tai joukkoirtisanomisen seurauksena. Nämä henkilöt muodostavat ryhmän, jonka tulisi reagoida suhteellisen voimakkaasti muuttamiseen liittyviin taloudellisiin ja ei-taloudellisiin kannusteisiin.

Aiemman tutkimuskirjallisuuden valossa työpaikan menettäminen lisää merkittävästi alueiden välistä muuttoa (**HUTTUNEN ET AL.** 2018). Työttömät pyrkivät etsimään töitä asuinpaikkansa ulkopuolelta. Toisaalta aiemman tutkimuksen perusteella tiedetään suhteellisen vähän siitä, miksi osa työttömistä henkilöistä jää asumaan korkean työttömyyden ja heikkojen työllistymismahdollisuuksien alueille (vrt. kuvio 1). Tämän lisäksi on syytä tutkia monipuolisesti palkkatason, asuntomarkkinoiden ja perhesiteiden vaikutuksia muuttopäätökseen.

Tämän artikkelin tarkoituksena on tarkastella toimipaikan sulkeutumisen aiheutuvan työttömyyden vaikutuksia alueellisen liikkuvuuteen Suomessa. Tavoitteena on tarkastella erityisesti sitä, miten muuttopäätökset riippuvat taloudellisista kannusteista ja toisaalta perhesiteisiin liittyvistä taustatekijöistä.

Tutkimustulokset perustuvat kansallisesti edustavaan yhdistettyyn työntekijä- ja työnantaja-aineistoon ajanjaksolta 1995–2014. Tutkimusaineistossa on tietoja myös perhesiteistä. Tilastokeskuksen yksilötason aineistoon yhdistetään tietoja alueellisista asuntomarkkinoista.

TUTKIMUSKIRJALLISUUS MUUTTOLIIKKEEN KITKATEKIJÖISTÄ

Kansainvälisessä tutkimuskirjallisuudessa on käsitelty kattavasti niitä tekijöitä, jotka ovat yhteydessä alueelliseen muuttoliikkeeseen. Henkilön työpaikan menetys tyypillisesti lisää muuttamisen todennäköisyyttä (**HUTTUNEN YM.** 2018, **BRATSBERG ET AL.** 2018). **MEEKES JA SASSINK** (2019) puolestaan havaitsivat, että työpaikan menetys johtaa lisääntyneeseen pendelöintiin.

Perinteisesti on myös ajateltu, että alueelliset erot ansaintamahdollisuuksissa vaikuttavat merkittävästi henkilön muuttoalttiuteen (esim. **KENNAN JA WALKER** 2011, **DAHL JA SORENSON** 2010). Saksalainen tutkimus (**ARNTZ** 2010) osoittaa, että korkeamman osaamistason henkilöt reagoivat voimakkaammin alueellisiin palkkaeroihin, kun taas matalamman osaamistason henkilöt reagoivat voimakkaammin alueellisiin työllisyyseroihin. Mielenkiintoisen lisän kirjallisuuteen tarjoaa tutkimus, jonka mukaan henkilön työpaikan

KUN TOIMIPAIKKA SULJETAAN TAI TYÖNTEKIJÖITÄ IRTISANOTAAN, NIIN OSA HEISTÄ MUUTTAA POIS JA OSA JÄÄ PAIKOILLEEN – MIKSI?

toimialan voimakas keskittymä alueella vähentää alueellista muuttoliikettä, sillä henkilöllä on suurempi todennäköisyys työllistyä uudelleen työpaikan menettämisen jälkeen (NEFFKE ET AL. 2018).

Työllisyys- ja palkkaerot, asuntomarkkinatekijät ja sosiaaliset suhteet ovat yhteydessä alueelliseen liikkuvuuteen.

Vuokra-asuntojen niukkuus (MUNCH ET AL. 2008; LAAMANEN 2017), omistusasuntojen pitkä myyntiaika alueella (HEAD JA LLOYD-ELLIS 2012) ja korkeat asuntojen hinnat (HÄMÄLÄINEN JA BÖCKERMAN 2004) heikentävät muuttoliikettä. Suomalaisen tutkimuksen mukaan myös korkeampi varainsiirtovero vähentää muuttamisen todennäköisyyttä (EEROLA YM. 2019).

Näiden tekijöiden lisäksi aikaisemman tutkimuskirjallisuuden perusteella sosiaaliset suhteet jarruttavat alueellista muuttoliikettä. Alueelta poismuutto on epätodennäköisempää, mikäli henkilön lähipiiriin kuuluvia henkilöitä asuu samalla alueella (PALLONI ET AL. 2001, DAHL JA SORENSON 2010, HUTTUNEN ET AL. 2018). Toisaalta henkilöt muuttavat todennäköisemmin alueille, joilla jo valmiiksi asuu heille tärkeitä henkilöitä.

TUTKIMUSAINEISTO

Tässä artikkelissa kuvatut tutkimustulokset perustuvat Tilastokeskuksen keräämiin yksilötason aineistoihin, jotka on liitetty toisiinsa käyttäen salattuja henkilö- ja toimipaikkatunnisteita. Tutkimusaineisto sisältää yksityiskohtaisia henkilötason tietoja palkoista, työllisyydestä, koulutuksesta sekä toimipaikkoja kuvaavia keskeisiä muuttujia. Henkilön työnantaja tunnistetaan toimipaikkatun-

nuksen perusteella. Tutkimusaineistomme kattaa Suomen työvoiman vuosina 1988–2014.

Muuttoliikettä määrittävien alue-tekijöiden arvioinnissa hyödynnetään seutukunta-aineistoa. Suomi jakaantuu kaikkiaan 85 seutukuntaan. Ne vastaavat melko hyvin pendelöintikäyttäytymiseen perustuvia työssäkäyntialueita.

Tarkastelemme parhaassa työiässä (25–55-vuotiaat) olevien henkilöiden muuttoalttiutta vuosina 1995–2014. Tarkastelemme muuttoliikkeeseen yksilötasolla vaikuttavia keskeisiä tausta-

tekijöitä (ikää, sukupuolta, koulutusta, avioliittotilastusta, omistusasumista, lasten lukumäärää ja aiempaa muutto-käyttäytymistä), sulkeutuvan toimipaikan ominaisuuksia (toimipaikan koko henkilöstön suuruudella mitattuna, toimiala ja liikevaihto) sekä aluetason tekijöitä (alueen työttömyysaste ja yksilön työpaikan toimialan osuus kaikista työllisistä). Tutkimusaineistoon liitetään tieto läheisten perheenjäsenten asuinpaikasta sekä tietoja alueen asuntomarkkinoista. Asuntomarkkinatiedoista vakioimme alueen asuntojen myyntinopeuden. Li-

Kuvio 1. Työttömyysasteen yhteys muuttoliikkeeseen.

LISÄÄKÖ ASUINALUEEN ULKOPUOLELLA VALLITSEVA KORKEAMPI PALKKATASO MUUTTOHALUKKUUTTA JA VÄHENTÄVÄTKÖ KALLIIMMAT ASUNNOT SITÄ?

säksi tarkastelemme odotettua ansaintamahdollisuutta sekä asuntojen hintoja asuinpaikan ulkopuolella.

Hypotesimme on, että korkeampi oletettu palkkataso asuinalueen ulkopuolella lisää muuttamisen todennäköisyyttä, kun taas korkeammat asuntojen hinnat asuinalueen ulkopuolella pienentävät muuttamisen todennäköisyyttä. Mittaamme odotettua palkkatasoa aggregoimalla yksilön palkkaennusteen huomioimalla henkilön sukupuolen, iän, koulutuksen ja asuinalueen koon. Asuntojen hinnoille laskemme ennusteen huomioimalla asuinalueen koon.

Tutkimus keskittyy henkilöihin, jotka menettävät työpaikkansa toimipaikan sulkeutumisen tai joukkoyrityksen seurauksena. Toimipaikka viittaa taloudellisen tuotannon maantieteelliseen sijaintiin. Joukkoyrityksen kattaen tilanteet, joissa toimipaikan työvoiman määrä supistuu vähintään 30 prosenttia aiemmin vallinneelta tasolta. Tarkastelemme näiden henkilöiden muuttoalttiutta kaksi vuotta työpai-

kan menettämisen jälkeen. Tilastollinen malli on estimoitu epälineaarilla logit-mallilla.

TULOKSET

Keskeiset tutkimustulokset on koottu taulukkoon 1. Tulosten perusteella henkilön kokemaa työpaikan menetystä lisää muuttoalttiutta noin 50 prosentilla verrattuna sellaisiin henkilöihin, jotka eivät menetä työpaikkaansa. Tutkimustulos on siis sopusoinnussa aiempien kansainvälisten havaintojen kanssa, jotka ovat koskeneet institutionaaliselta rakenteeltaan Suomesta poikkeavia työmarkkinoita. Tuloksissa ei ole eroja miesten ja naisten tai eri koulutustason suorittaneiden välillä. Tämän perusteella yksilöt näyttäisivät siis reagoivan taloudellisiin kannustimiin muuttamalla pois alueelta mahdollisesti uuden työn perässä. Tämä näkyy myös siinä, että henkilöt muuttavat todennäköisemmin pois korkean työttömyyden alueilta.

Miehet reagoivat myös palkkatason eroihin alueiden välillä, sillä he muut-

tavat pois alueelta todennäköisemmin, jos heidän odotettu palkkatasonsa muualla on korkeampi. Toisaalta työpaikan toimialan korkea keskittymä alueella vähentää muuttamisen todennäköisyyttä työpaikan menettämisen jälkeen, mikä on myös sopusoinnussa aikaisemman tutkimuskirjallisuuden kanssa (NEFFKE ET AL. 2018). Tulos on intuitiivinen, sillä henkilöllä on suurempi todennäköisyys työllistyä uudelleen, mikäli alueella on paljon potentiaalisia työpaikkoja sillä toimialalla, jolla työpaikan menettänyt henkilö aiemmin työskenteli.

”Työpaikan menetys lisää muuttoalttiutta noin 50 prosentilla.”

Yksilötason tekijät ovat myös yhteydessä muuttoalttiuteen työpaikan menettämisen jälkeen. Nuoret muuttavat todennäköisemmin kuin iäkkäämmät. Naimisissa olevat ja henkilöt, joilla on kouluikäisiä lapsia, muuttavat puolestaan vähemmän todennäköisesti. Emme havaitse samankaltaista yhteyttä muuttoliikkeeseen, mikäli henkilöllä on alle 7-vuotiaita lapsia. Tulos voi selittyä sillä, että erityisesti kouluikäisillä lapsilla on jo vakiintunut ystäväpiiri ja koulun vaihtaminen muuttamisen jälkeen voi luoda lisähaasteita perhe-elämän sujuvuudelle.

Lisäksi havaitsemme, että henkilön aiempi muuttokokemus lisää uudelleen muuttamisen todennäköisyyttä. Tämä tulos on yhteensopiva muun muassa KENNANIN JA WALKERIN (2011) tutkimuksen kanssa. He havaitsivat, että merkittävä osa muuttoliikkeestä kasautuu samoille henkilöille. Näin näyttäisi olevan myös Suomessa. Kuvaileva analyysi osoittaa, että 22 prosenttia otoksemme henkilöis-

Taulukko 1. Muuttoalttiuteen yhteydessä olevat tekijät.

	Muuttoalttiutta lisäävä	Muuttoalttiutta vähentävä
Työpaikan menetys	x	
Ikä		x
Koulutus	(Vähäinen)	
Henkilö naimisissa		x
Henkilöllä kouluikäisiä lapsia		x
Henkilö muuttanut aiemmin	x	
Omistusasuminen		x
Asuinalueen pienempi palkkataso	Miehet	
Asuinalueen työttömyysaste	x	
Toimialan korkea keskittymä alueella		x
Asuinalueen asuntojen nopea myyntiaika	x	
Asuinalueen matalammat asuntojen hinnat		x
Lähisukulainen asuu asuinalueella		x

tä on vaihtanut asuinaluettaan vähintään kerran vuosien 1995–2014 välisenä aikana, ja näistä liki puolet on muuttanut vähintään kaksi kertaa.

Lopuksi keskustelemme niistä kitkatekijöistä, jotka jarruttavat merkittävästi alueellista muuttoliikettä suomalaisilla työmarkkinoilla. Tutkimustulostemme perusteella näitä tekijöitä on kaksi: perhesiteet ja asuntomarkkinat. Lähiuskulaisen (sisarus, isä tai äiti) asuminen samalla seutukunnalla on yhteydessä jopa 50 prosenttia pienempään todennäköisyyteen muuttaa pois alueelta. Tämä voi olla osoitus sosiaalisten suhteiden tärkeydestä, mutta voi myös osaltaan kuvastaa henkilöiden halukkuutta asua kotipaikkakunnallaan. Tutkimustulos on sopusoinnussa aiemman kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden kanssa (mm. **DAHL JA SORENSON 2010, HUTTUNEN ET AL. 2018**).

”Korkeat asuntojen hinnat asuinseutukunnan ulkopuolella vähentävät merkittävästi muuttamisen todennäköisyyttä Suomessa.”

Lisäksi havaitsemme, että omistusasuminen on yhteydessä pienempään muuttamisen todennäköisyyteen, mutta myös asuntomarkkinoiden toimivuudella on merkitystä. Mikäli asuntojen myyntiajat alueella ovat huomattavia, se heikentää henkilön todennäköisyyttä muuttaa pois alueelta. Tämä yhteys on merkittävä erityisesti matalapalkkaisilla henkilöillä, toisin kuin korkeapalkkaisilla henkilöillä. Tulos selittyy sillä, että kahden asunnon kustannusten yhtäaikainen kattaminen voi olla taloudellisesti haastavaa erityisesti matalapalkkaisille henkilöille. Korkeapalkkaisilla henkilöillä voi olla myös aiempia säästöjä, joka helpottaa kahden asunnon kustannusten kattamista.

Tulosten perusteella asuntojen hinnoilla on myös merkitystä työmarkkinoiden sopeutumiselle. Korkeat asuntojen hinnat asuinseutukunnan ulkopuolella vähentävät merkittävästi muuttamisen todennäköisyyttä Suomessa.

MITÄ TULISI TEHDÄ?

Asuntomarkkinoiden toiminnan kehittäminen tulisi olla keskeisessä asemassa työmarkkinoiden alueellisen toiminnan ja kohtaannon tehostamisessa. Tämä vaatii päättäväisiä politiikkatoimia mm. vuokra-asuntomarkkinoiden toiminnan kehittämistä kasvukeskuksissa. Myös muuttokustannukset ja pelko kahden asunnon loukusta jarruttavat muuttoliikettä erityisesti matalapalkkasilla henkilöillä.

Tutkimustulos Saksasta osoittaaakin, että työttömien työnhakijoiden saama valtionavustus muuttokustannusten

kattamiseksi lisäsi merkittävästi työttömien alueellista muuttoliikettä. Tämä puolestaan johti parempaan työllisyyteen ja korkeampaan palkkatasoon (**CALIENDO ET AL. 2017**).

Myös varainsiirtovero heikentää alueellista muuttoliikettä Suomessa (**EEROLA YM. 2019**), joten politiikkatoimia tulee laajentaa koskemaan myös haitallisen muuttoveron korvaamiseksi esimerkiksi kiinteistöverolla tai muuhun pääomaan perustuvalla verolla, jolla on taloudellista tehokkuutta vähemmän heikentävä vaikutus. ■

Kirjallisuus

- ARNTZ, M.** (2010), What Attracts Human Capital? Understanding the Skill Composition of Interregional Job Matches in Germany, *Regional Studies*, 44, 423–441.
- BRATSBERG, B. & RAAUM, O. & RØED, K.** (2018), Job Loss and Immigrant Labor Market Performance, *Economica*, 85, 124–151.
- CALIENDO, M. & KÜNN, S. & MAHLSTEDT, R.** (2017), The Return to Labor Market Mobility: An Evaluation of Relocation Assistance for the Unemployed, *Journal of Public Economics*, 148, 136–151.
- CHETTY, R. & HENDREN, N.** (2018), The Effects of Neighborhoods on Intergenerational Mobility II: County Level Estimates, *Quarterly Journal of Economics*, 133, 1163–1228.
- DAHL, M. & SORENSON, O.** (2010), The Migration of Technical Workers, *Journal of Urban Economics*, 67, 33–45.
- EEROLA, E. & HARJUNEN, O. & LYYTIKÄINEN, T. & SAARIMAA, T.** (2019), Effects of Housing Transfer Taxes on Household Mobility, *CESifo Working Papers* 7750.
- HEAD, A. & LLOYD-ELLIS, H.** (2012), Housing Liquidity, Mobility and the Labour Market, *Review of Economic Studies*, 79, 1559–1589.
- HICKS, J.R.** (1932), *The Theory of Wages*, London: Macmillan.
- HUTTUNEN, K. & MØEN, J. & SALVANES, K.** (2018), Job Loss and Regional Mobility, *Journal of Labor Economics*, 36, 479–509.
- HÄMÄLÄINEN, K. & BÖCKERMAN, P.** (2004), Regional Labor Market Dynamics, Housing, and Migration, *Journal of Regional Science*, 44, 543–568.
- KENNAN, J. & WALKER, J.** (2011), The Effect of Expected Income on Individual Migration Decisions, *Econometrica*, 79, 211–251.
- LAAMANEN, J.-P.** (2017), Omistusasuminen, työllisyys ja talous, *Talous & Yhteiskunta*, 45:4, 46–51.
- MEEKES, J. & HASSINK, W.** (2019), The Role of the Housing Market in Workers' Resilience to Job Displacement After Firm Bankruptcy, *Journal of Urban Economics*, 109, 41–65.
- MONRAS, J.** (2015), Economic Shocks and Internal Migration, *University of Bonn, Institute of Labor Economics, IZA Discussion Paper* 8840.
- MUNCH, J.R. & ROSHOLM, M. & SVARER, M.** (2008), Home Ownership, Job Duration, and Wages, *Journal of Urban Economics*, 63, 130–145.
- NEFFKE, F. & OTTO, A. & HIDALGO, C.** (2018), The Mobility of Displaced Workers. How the Local Industry Mix Affects Job Search, *Journal of Urban Economics*, 108, 124–140.
- OSWALD, A. J.** (1996), A Conjecture on the Explanation for High Unemployment in the Industrialized Nations: Part I, *University of Warwick Working Paper* No. 475.
- PALLONI, A. & MASSEY, D. & CEBALLOS, M. & ESPINOSA, K. & SPITTEL, M.** (2001), Social Capital and International Migration: A Test Using Information on Family Networks, *American Journal of Sociology*, 106, 1262–1298.
- PEHKONEN, J. & HUUSKONEN, J. & TORNBERG, K.** (2018), Kohtaanto työmarkkinoilla – havaintoja ja politiikkajohtopäätöksiä, *Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja* 15/2018.